

Развитие на политиката на Европейския съюз в областта на убежището

Европа – континент на миграцията и убежището

- Харта за основните права на ЕС – член 18 „Право на убежище“
- Практика на Съда на ЕС и на Европейския съд за правата на човека
- Ролята на ЕС като образец за защита на човешките права в глобален план

Обща европейска система за убежище (ОЕСУ)

- **Цел** - ефикасни и справедливи процедури, единни стандарти и адекватни и съпоставими условия на приемане във всички държави-членки на ЕС
- **Правна основа на ОЕСУ** – член 78 от Договора за функциониране на ЕС
- **Политически и исторически контекст:**
 - процесите на интеграция в ЕС – изграждане на пространство без вътрешни граници;
 - разширяването на ЕС;
 - влияние на външни събития - от войните в бивша Югославия до конфликта в Сирия.

Развитие на ОЕСУ

Първи етап 1999 - 2006

- Програма от Тампере 1999 – изграждане на пространство на свобода, сигурност и правосъдие
- Хагска програма 2004 – завършване на първия етап на ОЕСУ
- Основополагащи правни инструменти – три директиви и два регламента
- Минимални стандарти - принцип на „най-малкия общ знаменател“

Развитие на ОЕСУ

Втори етап 2009-2013

- Стокхолмска програма 2009 и заключения на Европейския съвет от юни 2011
- Политически ангажимент за завършване на ОЕСУ до края на 2012
- Трудни и продължителни преговори в Съвета по законодателния пакет „Убежище“
- Окончателно политическо съгласие с Европейския парламент в рамките на Ирландското председателство 2013

Основни елементи на ОЕСУ (1)

- Директива за разширяване на обхвата на Директива 2003/109/ЕО до лица, ползващи се с международна закрила (**Директива за дългосрочното пребиваване**)
 - *възможност за мобилност на бежанците след 5 години*
- Директива за относно стандартите за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (**Директива за признаването**)
 - *изяснява основанията за предоставяне на международна закрила и приравнява в голяма степен статута на бежанците с този на лицата със субсидиарна закрила*

Основни елементи на ОЕСУ (2)

- Директива за определяне на стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище (**Директива за условията на приемане**)
 - изчерпателен списък на основанията за задържане на лица търсещи убежище; общи стандарти за достъп до жилище, медицинска помощ, материална подкрепа, трудова заетост и др.
- Директива за процедурата за предоставяне на убежище (**Директива за процедурата**)
 - ясни правила; по-кратки срокове за разглеждане на молбите; допълнителни гаранции за уязвими лица; превенция на злоупотреби като многократни молби

Основни елементи на ОЕСУ (3)

- **Регламент Дъблин**

- изяснява критериите за определяне на държавата, отговорна за разглеждане на молбата; въвежда механизъм за ранно предупреждение, подготвеност и управление при бежански кризи

- **Регламент ЕВРОДАК**

- достъп на правоохранителните органи до базата данни с пръстови отпечатъци на кандидат-бежанци

- **Регламент за създаване на Европейска служба за подпомагане в областта на убежището (Регламент EASO)**

- Създава Агенция на ЕС по убежището със седалище в *Малта*

Солидарност в рамките на ОЕСУ

- Финансови инструменти на ЕС – Европейски фонд за бежанци и бъдещия Фонд за убежище и миграция
- Преместване (релокация) между държавите-членки – случая на Малта
- Презаселване – Обща програма на ЕС и единни приоритети
- Екипи за подкрепа на EASO
- Кризата в Гърция – изпитание за целия ЕС

ЕС като глобален играч в областта на международната закрила

- Глобален подход към миграцията и мобилността на ЕС – убежището като самостоятелен стълб
- Регионалните програми за закрила – основен инструмент
- Войната в Сирия – хуманитарна трагедия и заплаха за сигурността

ОЕСУ – между успеха и компромиса

- Изграждането на ОЕСУ – резултат от политическата воля на всички участници
- Постигането на „единство в разнообразието“ – неизбежните компромиси
- Дискусиите на предложенията в пакет – успешна стратегия
- Ролята на България в преговорите в Съвета

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!